

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، التي
آیلغی (۳۵) غروشدور. ممالك اجنبیه ده
سنه لکی (۱۷)، آلتی آیلغی (۹) فرانقدر.
[ایضاحات: نسخه سی الی پاره، آلتی
آیلغی بر جلد، هر جلد ۲۶ نسخه در.]

اخطارات

§ آبونه بدلی پشیندر،
§ آدرس تبدیلنده قرق پاره لک
پول کوندرملی در.
§ مسلكه موافق آثار مع المصنویه
قبول اولتور. درج ایدیلمه یازیلر
اعاده اولونماز.

الکشاف

۱۳۳۰

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف ادیب

عدد ۲۴۸

۷ رجب شریف ۱۳۳۱

پنجشنبه

۳۰ مایس ۱۳۲۹

جلد ۱۰

اخطارات

رساله مزدن آلدیغی کوسترلک شرطیه
بتون یازیلر هر هانکی بر غننه طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر.

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولسی و آبونه صره نومروسی محتوی
بولونمسی؟

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لریک فرانسیزجه سی ده یازلمسی؟

§

پاره کوندردیکی زمان نهیه دائر اولدیغنک
واختاً بیلدیرلمسی رجا اولنور.

و جوه اوزره جمعه چالشملیدر . انسان اخلاقه ، استقامتیه اخرت آدمی اولمادقجه دنیای صورت مناسبه ده ایده من . دنیایی اله ایتدکجه آخرتی ده اعمار ایلده من ، زیرا دنیا آخرتک مزرعه سیدر . دنیاده نه ا کیلورسه آخرتده اویچیلور «ولینصرن الله من یضره» (حج ۴۰) ایت کریمه سی مقتضاسنجه کیم دینی و دنیوی صرف مساعی ایدرسه الله تعالی البته اویله آدمه یاردم ایلر .

دنیا ایله آخرتی صورت مناسبه ده استحصالی ایده بیلیمک ایچون بر شرط اصلی واردرکه علمدر . انسانک حیوانات سائریه و حتی ملکوره تفوق و رجحانی علم ایله اولدینی کبی قوای طبیعتیه غلبه سی ده علم سایه سنده در . جاهل انسان جاذبه ارضیه ، الکتریک ، حرارت و برودت کبی قوای طبیعتیه نک تحت اسارتنده قالور . حالبوکه علم ایله بونلره غلبه ایدر و آنلری دیلدیکی صورتده استعمال ایله استفاده ایلر . انسانلرک یکدیگره غلبه سی و تفوقیه ده علم سایه سنده در . «هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون» (سوره زمر ۹) آیت جلیله سی بیلنلر ایله بیلیمه یلرک مساوات ادعاسنه صلاحیتی اوله میه جغنی کوستریور . جناب حق سزی و بزی نائل هدایت ایلسون . دارالخلافه فی ۲۵ جمادی الاخره سنه ۱۳۳۱ عثمانلی دین فرداشریکزدن محمود اسعد

ترتیب تعمیر و تعمیر

طلب علم و مرکت فکریه:

دردلر من: ۱ - جرجیلک

چکنکی مقاله ده دردلر منی تشریح ایده جکمی یازمشدم . طلبه قره شلریمک ده بو خصوصه دائر یازی یازمه لرینی رجا ایتشدم . هفتقلق انتشار ایدن دینی رساله لرده بریر کوریلن حرکت فکریه ، هر حالده بیوک برامیدک نشانه مفخرتی اولدینی مع الشکران کوریلور . بومقاله لر میاننده اصلاح مدارسه عائد یک ای فکرلر واردی . فقط مسئله نک اک روحلی نقطه سنه تماس ایدیه مه مشدی . شومقاله مله بنده اورو حلی مسئله نی ایضاحه چالیشه جغم . . .

قارداشر ، «جر» ... شوکله یی ایشیدنجه بینکزه . قاز صچرا یور ، عضلاتکیز تیره یور ، یازک صیجاقلری ، صوغوقلری آلنده چکد . یککیز مزعج مشاق و مزاحم بردنبره جانلانوب بینکزی طیرمه لایور ، قوه مفکره کزی پریشان ایدییور ، دکلی . . . ؟

بومسئله ، اوقدر مهم ، اوقدر مهلک که : بوکون تأسفله کورد . دیکمز قانسزلق ، جانسزاق ، عطالت و سفالتک همان همان منبعی بو تشکیل ایدییور .

ایدن تاجرک متقیلر زمره سندن اولدینی بیلدرلشدر . زراعت و حرانت معتبردر ، چونکه انبیای سالفه واکا برامت آنکله اشتغال ایتشلردر . صناعت معتبردر ، حدیث نبویه «الحرفه امان من الفقر» بیوریلهرق حرف و صنایعک آتش فقر و احتیاجه قارشو باعث امن و استراحت اولدینی کوسترلمش و صنعتیه تشویق بیورلشدر . اخوان دین !

فقهای اسلامیه استحصالی ثروته درجات متفاوته تعیین ایتشلردر : برنجیسی بالاده بیان اولدینی اوزره فرض اولان درجه سیدرکه کندی نفسنه و اولاد و عیالنه و مدیون ایسه ایفای دینه کافی اوله جق مقدار ثروتک استحصالی ایچون صرف مساعیدر .

ایکنجیسی ، مستحب درجه سیدرکه مقدار کفایه دن فضله اوله رق اقربا و تعلقاته و ارباب فقر و احتیاجه معاونت مقصدیه استحصالی ثروته صرف مساعی ایدلسیدر . حتی برکوشیه چکله رک نفل عبادات ایله اشتغال ایتکدن ایسه فضله ثروت استحصالیله اشتغال ایلک افضلدر . بونکده سبی عبادتک منفعتی عابدک شخصنه مخصوص ، استحصالی ایدیلن ثروتک منفعتی ایسه کاسب ایله برابر عمومیه ، مملکتده عام و شامل بولنسیدر . حدیث نبویه «الناس عیال الله فی الارض و اجسد هم الیه انفعهم لعیاله» بیورلشدرکه «ریوزنده انسانلر جناب حقلک عائله سیدر . هرکیم آنک عائله سنه ده فائده لی اولورسه آنی سائرلردن زیاده سور» دیمکدر . اوچنجی درجه سی مباحدرکه تجمل ، تزیین ، دبدبه و احتشام ایچون مال قزانمقدر . حدیث نبویه «نعم المال الصالح للرجل الصالح» بیورلشدرکه «خلق حسن صاحبی اولان رجل صالحه مال حلال نه کوزل یاراشور» دیمکدر .

لکن نظر شرع شریفده اجرای شر و مفسدت و فخر و مکا بره ایچون استحصالی ثروته چالشمق حرامدر . اخوان دین !

«ان الارض یرثها عبادی الصالحون» (سوره انبیاء ۱۰۵) آیت کریمه سی مقتضاسنجه ریوزینه صالح و خلوق آدملر وارث اولور . حرف و صنایعک انواعنده صرف ایدیلن مساعینک منمر اولمسی ایچون شرط اصلی ده ساعینک خلق حسن صاحبی اولمسیدر . فساد اخلاقه مبتلا اولانلرک سعیده برکت اولماز . بوندن بشقه انسان بالجله معاملاننده استقامتدن ایرلما ملیدر . «ترك الحيلة حيلة» قاعده سی فراموش ایتمه ملیدر . معاملاتنده استقامتدن انحراف ایتمین اقوامک نه درجه ترقی ایتدکارینه اک کزل مثال آمریقالورددر . ایشته الله تعالی بویله مستقیم قوللرینی ریوزینه وارث قیلار . اخوان دین !

«دنیا لک ایچون هیچ ثولیه جک ایشسین کبی چالش ، آخرت لکک ایچون ده یارب ثولیه جک ایشسین کبی غیرت ایت» مآلنده بر کلام شریف واردر . بوکلام موجبجه انسان دنیا ایله آخرتی احسن

چونکه (جر) تسأل دیمکدر. تسألک ایسه احوال روحیهده
براقیدنی تأثیرات پک الیمدر : طبیعت و تمایلات بشر ، — بالخاصه
دوره شبا بده — صویه تشبیه ایدیه بیلیر . اوکا ، فصل بر مجراویریلیرسه
اوطرفه دوعری جریان ایدر کیدر . . . کنجلكده طبیعت بشردرلو
تمایلاتده بولنور . او ، مملکت کبی محیط عمومی دن ؛ عالم ، مدرسه ،
مکتب ، صنعت کبی محیط خصوصیدن متأثر اولور . درلو اعتیادلر ،
مختلف تمایللر ، متنوع قابلیتلر کوسترر . ایشته بز ، اصل تربیه دیدیکمز
تنیه قوای بشره شو استعدادادن استفاده ایدرهك باشلا یور ، موفق
اولورز . اکر بوخصتلر سونرسه ، بوقابلتیلر انساندن رفع اولورسه
دنیا ده تربیه ده قائماشدر . . . بناء علیه : برکنجی ، برچوحنی نه صورتله
ونه غایه بی تعقیباً تربیه ایدرسهك اوکا کوره استعداد کوسترر . مثلاً :
برچوحنی علم غایه سی تعقیبیه تربیه ایدیلیرسه متبحر برعالم اولدینی کبی
صنعت تربیه سیله بر صنعتکار ، عمله تربیه سیله بر عمله ، دیلنجی
تربیه سیله ده برسائل اولور کیدر . . .

برعالم نحریر ، مخترع برصنعتکار ، چالشقان برعمله رزقی کندی امکی ،
آلی تربیه قازانیر ، پیر ؛ کندی وقاری ، کندی عزت نفسی ایله
یاشار . فقط برسائل یوز قابودن قوغولیر ، یوز قافایه باش ووریر ،
سوقاق دولاشیر ، قهوه کزهر . کندیسند عزت نفس دنیلین خاصه
جلیله بشر تمامیه قالفار . او ، دائماً طفیلی باشامقله تلذذ ایدر . کندی
قازاندینی اکم کندینه آجی کلیر . او ، قافاسنه وورسهك ایو الله دیر .
چونکه قارشق قویسه برکون قابوکه کلیر ، بر دیلم اکمکن اولور . . .
شوتمایلات اعتیاد حالی آلتجه آرتق اوندن آیرمق هان محال
حاله کلیر . چوق سائللر کندینی ادا ره ایدرهك قدر باره بیریکدیردیکی
حاله اوندن واز یکمه مسی بومدعای تأیید ایدر . کذا : فقیر دوشه ن
برعائنهك بعض افرادی تسأله ایلک باشلادینی وقت یوزنده کوریلن
قیزارغینلق کیتدکجه زائل اولور . بناء علیه تسألک دیگر نوعی اولان
(جر مسئله سی) ده عینی نتیجه بی ویریر .

برطلبه سنهك طقوز آینی تحمل فرسا ویرانه لرده بیک درلو
احتیاجلر ، ضرورتلر ایچنده چیرینه رق کچیردکد نصوکره مرجعمرک
بوکونلرده یایدینی کبی اون بش ، یکر می کون اول درس وکالتی امرعالی
ریاست پناهیلرینی اصدار بیوره رق طلبیه تبلیغ ایدر . هرکس ده
ایرکن کیدوب برکوی یاقالامق ایچون پاره سی اولوب اولمادیغه باقاز .
هان کندیسینی یارب قضا ویا بر سنجاغه آتار . . .

شمی بوراده یول مشقتلری فلان توکندی . فقط نه یابه حق ؟
مفتی ، یاخود حاکم افندی برکوی ویره جکمی ؟ عجبا ویره جکی کوی
صوایجه برکومی ؟ یوقسه فلان کوی ای اما صاحبی واری ، یوقی ؟
ایشته شوسؤاللرک ذهنده حل ایچون کونلر کچر ، کیجه لر افول ایدر .
نهایت مسئله حاکم افندینک عاطفته باغلانیر . اون بش کون صوکره
حاکم افندینک فرمان سماحتپروریلری اصدار بیوریلهرق طلبهك فلان
کویه کیده جکی قرار کیر اولور .

زواللی طلبه ، سیاست میداندنه عفونامه سی تبلیغ ایدلش بر مجرم کبی
شاد و خندان اولور . تبلیغ نامه بی دوت بوکهرک تاقلبکاهنه صاقلار .
اون بش ، یکر می اوقه ثقلتمده کی هکبه سی ضعیف اوموزلری اوزرینه
یوکلیر . شمسک جهنمی صیجاقلری آلتنده قیالقر ، بالقانلردن دوشه
قالقه کیدر . بورالرده انسان یشایور ، دیمکه یوزشاهد ایسته یین معهود
کویه واصل اولور . طلبه افندی ، مختار آغایه کندینی تقدیم ایدرهك .
فقط نه دیسین ، فصل کندینی تقدیم ایتسین ؟ فصل طاتلی سوزلر ، تسکی
دیللری دوکسون ده مختار آغایه ، امام افندی به کندیسینی سه ویرسین ؟
بو محاکمات ذهنیلری برقرار ایله نتیجه لیر . کویه کیریلیر . اول
مختار آغانک اوطه سی صوریلیر . بر بنا کوسترلر . اورایه چیقار .
صاغ صدرده بروالی قدر قوروتی به مالک اولان مختار آغایه ایشی اکلار .
فقط نه یاپسون . اوزرینه کلش بولندی . خواجه من کوله رك قوتوغنه
صوقولمغه موفق اولور . فقط بزم مختار آغایه سیج بیلمدیکی برکیمسه ایله
کوریشور . بناء علیه : خواجه من وار فلان دیبه رسماً بر قاج دفعه
قوغیلیر . بزمکی آدیرماز . کندیسینک اونلرله برلکده بررمضان
حیاتی کچیرمک ایچون کلدیکنی ، بشقه بر طلبه بولمادیغنی فلان اوکه
سوره رك اسکات ایدره بیلیرسه برازده سوز هیته دوشر . اکر افندینک
سمی کوزل ، کندیسینی بران کوانج یوزلی ایسه بوسنده ده بوخواجه من
اولو ویرسین ، نه یایلم . دیبه قرار ویریلیر . یوق اولیه دکلسه یینه بزم
خواجه افندی به هکبه کی یوکلتمک کورینور . خو جه بزم کویلر ده بوسته جیلق
ایدر . زواللی طقوز آیی یورولمش ، وجودینی دیکلتمدرمک ایسته رکن
بووظیفه بی ایفا صدندنه راحت یوزی کورمن . هرکس اومبارک کونلری
عائله سنک یاننده طاتلی ، طاتلی کچریورکن او ، بر قاج قیرینتی ایچون
بتون قواسنی ، بتون خصتلرینی فدا ایدر .

نهایت بایرام کونی : « بونکله زهرلن ! » دیمک قیلندن آینه بر
قاج یوز غروش طوتوشدیریرلر . شو ، مشقتیه قابل قیاس اولمیان
احسان وعاطفت عجبا اوافندینک نه سی تأمین ایدیور ؛ بقاله آیلرجه
کیردیکی یورجنیمی ؟ البسنه می ؟ کتابی می ؟ او برسنه ده کچیره جکی حیاتی نظر
اعتباره آلمه . صوکره مرهانیکی بر آدمیه قونوشسهك مال بولمش مغربی کبی
خواجه لر جریا پیور ، پاره قازانیور ، دیبه ایلک کوزمزه صوقدینی شی اولور . . .
ایشته خواجه لرک جردن کوردیکی منفعت ، ایشه طلبه لرک حال
پرملالی . ایشه مدرسه ك یتشدیردیکی مداهن ، متبصبص ، سجه سز ،
قالسز ، جانسز سئله کروهی ! . . .

انصاف . . انصاف ! مملکت مزده دولاشان میسیونرلرله بر دفعه
قونوشوک . اونی براوطیه ویا برقهومیه دعوت ایدک . سزه ایلک
سویله جکی سوز شو اولور :

— افندم . تشکر ایدرم بن دعوت کزده اجابت ایدرم . فقط
برشیکزی ایسته مه م . بالکز قونوشلم .

ایشته عالی بردینی تمیل ایدن طلبه ، ایشه باطل بردینک میسیونری
شو مقایسه دن هانکیسنک دهاموفق اوله جغنی چیقاره بیلیرز .

ایسته‌میه جکدر . بورادن مشیخت هرکسه بر یر تخصیص ایدره‌ک اونک تعقیب ایده‌جکی خط حرکتی اکلانقدنصوکره کوندره‌بیلیر . وایشته اووقت طشریه کیدن طلبه‌دن ملت استفاده ایده‌جکدر . هرکسه آووج آچان، جامع قابوسنه سرکی سرهن ، احمداغلک قاشینمه‌سندن پاره‌اومان کیمسه‌دن ملت استفاده ایده‌مز . « سائک دعاسی دیکلنمز » ...

سویلدیکم کبی کوندریلن آدم‌لر نه‌یایدیغنی ، نه‌یایه‌جغنی بیلیر ، نه‌غایه‌یه دوعری کیمدیکنی آکلارسه ایشه اووقت حقیقی وجدی دین‌تلقینجیلری حاضرلامش اولورز . وایشته اووقت دین‌ده یوکسلیر ، وطن‌ده ، مملکت‌ده ، ملت‌ده ...

ارهمم روحی

مکاتیب

هنرستانه مخبر فخر صمزدن :

هند بولنده

۳۴

ایرانه ژاندارمه تشکیلی واهوال انضباطیه سی :

بو هفته ظرفنده شیرازدن بغداده کلن و بورادن طهرانه عزیمتی مقرزاولان ایران قوای انضباطیه ژاندارمه تشکیلاته مأمور-امورچی (کولونل پالمستون) ایله کوروشوب اتیده‌کی بیاناتی ضبطه . وفق اولدم :

« کرک بن و کرک طهرانده کی رفیقلم اوج سنه مدته ایران حکومتی طرفندن باقونطوراتو استخدام ایدله‌جکزه . برقاج آیدنبرو ایران ژاندارمه‌سنگ اموریه ، ژاندارمه تنسیق وتشکیلاتیه اشتغال ایدیورز . اصل پروژه و پروگرامزده بوتون ایرانه ای بیک ژاندارمه قوئی احضار و اکالی داخل اولوب حال حاضرده بشیک ژاندارمه نفری تعیین وتشکیلنه موفق اولدق . بویکی تشکیل ایدیلن ژاندارمه‌لره لازم کلن مشق ، تعلیم ، تعلیمات ووظائف اوکرتک ایچونده طهرانده بر ژاندارمه مکی آچق لزومی حسن ایدلمسیه مذکور مکتبک افتتاحیه طایه قیدینه تشبث اولندی . کرک بن و کرک اس وچدن برابرمده کنیردیکم آرقه‌داشلم بو مکتبده تدریسات ایله اشتغال ایتکده‌یز .

« طهرانده ، حال حاضر مزده اوج بیک کیشیک بر ژاندارمه قوئی وادرد . بونلرک جمله سی صوک سیستمده کی ماوزر تفنکاریله مجهز و مسلح بولنیورلر . بو ژاندارمه‌لرک وظائف و خدمتلی تمامیه نقرر و تعیین اتمشدر . ذکالری هرکسجه مسلم اولان ایرایلر آز زمانده بو تشکیلاتدن نه کی بر مقصد تعقیب اولندیغنی اکلایه‌رق ، کندی وظائف ، ودوعه‌لری بحق ایفایه ژاندارمه نفرازمز چالیشیور ، بوصورتله طهرانده کی آسایش و امنیتی مطلوبدن زیاده تأمین ایلیورلر .

« عینی زمانده ، شیرازدهده شیمدیک بیک ایکی بوز نفرلک بر ژاندارمه قوئی احضارنه . موفقیت الیردی . اورادهده ایجاب حاله‌کوره بوقوئی مکمل ومنتظم بر صورتده تشکّل وکندیلرینه تربیه کورمش ضابطان تعیین ایتدم . بو قوت بوشهر - شیراز بولنده کی امنیتی محافظه‌یه وکلن کیدن قوافل ایله اوال تجاریه‌نک صیانتنه یوللرده مأمور بولندیلری کبی ، قره‌غولنه‌لرینک ایلراندن بونک ان نقاط ومحلاتکده آسایشی کوزه‌تمک مجبوردرلر .

« یوللرده کی تشکیلات تمامیه *** بوشکل و ماهیتده بولنوب هر ژاندارمه

قره‌غولی اره‌سندده تله‌فون تبدیلی ایلروده مقرردر .

بریمی دها متین ، دها جسور ، دها صاغلام سویلیور . اوبریمی دهاقورقاق ، دهاچوروک شیلرله زواللی اسلاملرک قافاسنی شیشیریور . چونکه میسیونر بشقه‌غایه تعقیب ایدیور . بزمکی باشقه‌غایه . بزمکی اساساً اوکلفتی اختیاری برقاج غروش ایچون ، اوبریمی ایسه — ولو باطل اولسون — دینی ایچوندر . یازیقلر اولسون ! .. ملتک‌لذکی اولادلری مداهنه جیلسکه یاشایور . دین فلاکتده دوعری سوروکلیور .

بونو انی بیلملی بزمک : شومقدس دین بویله چاراقطار عالمه انتشار ایتمش بزمکبی دینجیلرک ایله دکل ، فخررازیلر ، قارابیلر ، ابن - سینلر ، غزالیلر ، کبی صاغ سوزلی ، مرداوزلی فضلاء ایله یوکسلمشدر . اکر مشیخت بونی نظر اعتباره آلمایور وبلکه بالعکس بونکله دینه ، وطنه ، مملکته خدمت ایدیورم ظن ایدیورسه ، اکر بواصولسز یوللرله دینه خادم یتشیریورم ادعاسنده بولنیورسه ، اکر طلبه‌ی بشقه املله طشریه کونده‌ره‌رک نشر دین ، اعلائی کلمه‌اللهده بولنیورم ظن ایدیورسه ... بونی انی بیلملی بزمک : دینی اوچورومه طوعری کوتور - دیکی ایچون اک بیوک کنه‌ی کنیدیسی ارتکاب ایتمش ، دینک سقوط قویوسنی کنیدیسی حاضرلامش بولنیور . هیچ کیمسه‌یه بهانه بولماسون ... واقعا : بوراده دینه بیلیرک : پک اسکی بر حکابه‌ی خاطرلا ، طلبه‌ی جردن منع ایدلمده صوکر ااهالی‌ده کی جهالتی سیرایت ...

بن‌ده دیرمک : اوبرحکایه‌در . هم نه‌حاجت ! عصرلرجه طشریه بشقه املله کوندردیکم طلبه‌نک یتشیدیریکی : شو بسمله‌ده یاکلش اولان اسلامک شرطی ، غسک فرضنی بیلیمین عالم خالق دکل ؟ یره باتسون اولیه عالمک . کاشکه اوصاف قلبی اهلینک اراسنه اونلر صو قولیه‌یدی ده‌بیلری اولسون خرافاتله طولسیدی . یتشیدیردکلرمن بونلر دکل ؟ یوقسه بزم اکلامادیغمز ، کورمدیکمز ایکنجی برخلقه‌می تلقین ایدیورلر ؟ ...

اگر بزم مدرسه‌لرده بومهلک مرضی دفع ایتمز ، طلبه‌یه علوی برغایه تعقیب ایتدیرمز ، اولدیغنه کوره هرکس ایسته‌دیکی یره کیدر ، ایسته‌دیکنه کوره حرکت ایدرسه ... مدرسه‌لری لیلی مکتب‌حالنه قوی ، پروگراملری ، درسلی ، تنظیم ایت ، مململری اک مقتدرخواجه‌لردن تعیین ایت ، طلبه‌نک اککنی چامشورینی لیلی مکتب حالنده یاب ! قابل دکل غایه حاصل اولماز . ینه سجیه‌سز آدم‌لر یتشیر وال-لام ... اکر بومقدس دینک اعلاسنی ایسته‌یورسه‌ق ، اکر استقبال ایچون متین اساسلر ، صاغلام وجودلر ؛ عزیمکار ، متین ، وقور ، فعال ، جوال ، عزت نفسه مالک آدم‌لر یتشیدیرمک ایسته‌یورسه‌ق ایلك خطوه‌ده جراسوانی قالدیرملی ... بشقه چاره یوق . واقعا بوصورتله بش اون غروش چیرپانلرراضی اولمایه جقمش . زیانی یوق . او اوج بش شخصی برملتک . بر دینک اوغرینه فدا ایدلم ...

کویلره ، قضالره ، سنجاقلره کوندره‌جکمز آدم‌لری ، سویه‌سنه کوره مناسب معاشله کوندره‌لم . هم اساساً مدرسه‌لر تام معناسیه اصلاح اولنوب طلبه‌نک معیشتی تأمین ایدیلنجه طلبه کنیدیسی بورذالتی چکمک